

De gelijkenis van de arbeiders

Periodethema: de rondwandeling
Matthéüs 20: 1-16

KERNTEKST

'Zo zullen de laatsten de eersten zijn en de eersten de laatsten.' (Matth. 20: 16a)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

Let op eersten, die vroeg geroepen zijn, dat jullie niet uiteindelijk de 'laatsten' worden, omdat zij aan anderen de genade en ontferming misgunnen.

BEGINSITUATIE

De vorige vertelling heeft de Heere Jezus antwoord gegeven op de vraag wat de rijke man moest doen om het Koninkrijk van de hemel binnen te gaan. Hij heeft ook Zijn discipelen onderwijs gegeven over het ingaan in het Koninkrijk van God. Ingaan kan alleen door God en uit genade. Je ontvangt het eeuwige leven. In de geschiedenis die nu volgt, legt de Heere Jezus uit dat Hij geeft wie hij wil en wat Hij wil, uit genade. De geschiedenis van vorige week en deze week liggen in elkaars verlengde. (Zie ter inleiding van de exegese.)

DOELSTELLINGEN

- We leren dat alles wat wij krijgen in het Koninkrijk van God niet verdiend is maar uit genade.
- We zien dat Gods Koninkrijk van een heel andere orde is dan ons dagelijks leven.
- We leren dat we Gods wegen niet mogen narekenen.
- We leren dat anderen ons kunnen voorgaan als we hen de genade niet oprecht gunnen.
- We leren dat wie in het Koninkrijk van God trouw zijn werk doet, royaal 'beloond' zal worden.

INDELING

- Jezus vertelt.
- De heer van de wijngaard.
- Op zoek naar arbeiders.
- De uitbetaling.
- Morrende arbeiders.
- Antwoord van de heer.
- Waarschuwing.

OPMERKINGEN

De gelijkenis van de arbeiders in de wijngaard behoort tot de moeilijkste gelijkenissen die Jezus verteld heeft. Hoewel het beeld betrekkelijk eenvoudig is, is het punt van toepassing lastig uit te leggen aan kinderen.

We leggen het accent op het feit dat hier over een hemels Koninkrijk gaat met heel andere regels dan wat wij hier op aarde gewend zijn.

ZINGEN

Psalm 111: 3

Gebed des Heeren: 9

'Onze Vader' (OTH 164)

'Zoek eerst het Koninkrijk van God' (OTH 238)

'Genade groot' (OTH 182)

MATERIALEN

Platen over de geschiedenis.

BORDPLAN

Luistervraag: welke belangrijke dingen hoor je over de heer van de wijngaard?

INTRODUCTIE

Terugvragen:

- Als de Heere Jezus op pad ging, wie waren er dan allemaal bij Hem?
- Waarom waren Zijn discipelen altijd bij Hem?
- Wat voor soort man kwam er ook alweer naar de Heere Jezus toe?
- Waarom noemde de rijke jongeman de Heere Jezus: 'Goede Meester'?
- Wat wilde de rijke jongeman graag weten?
- Wat had de wet ook alweer te maken met het eeuwige leven?
- Wat moest de man nog meer doen om echt Jezus te kunnen volgen?
- Waarom vroeg de Heere Jezus dat?
- Waarom kan het lastig zijn om in de hemel te komen als je rijk bent?
- Welke les heeft de Heere Jezus Zijn discipelen geleerd?

Maak op het bord twee kolommen. Koninkrijk van de hemel en koninkrijk van de aarde.

- Wat is het verschil tussen het Koninkrijk van de hemel en een koninkrijk op aarde?

Neem met de kinderen het bordplan door. Vandaag ga ik een verhaal navertellen wat de Heere Jezus als allereerste Zelf heeft verteld. Hij wilde namelijk iets aan Zijn discipelen leren. Zo'n verhaal noem je een gelijkenis. Een verhaal met een boodschap. Jullie moeten goed luisteren en straks mag je vertellen wat je allemaal voor belangrijks over de heer van de wijngaard hebt gehoord.

BRUGZIN OF BEGINZIN

Wie is eigenlijk de heer van de wijngaard?

Vertelling

JEZUS VERTELT

De discipelen hebben alles gezien en gehoord. De rijke jongeman die met zijn belangrijke vraag bij de Heere Jezus kwam. 'Goede Meester, wat moet ik doen om het eeuwige leven te hebben?' Ze zagen hoe hij na een gesprek met hangende schouders afdroop. Ze hebben geluisterd naar hun Meester Die vertelde over het Koninkrijk van God. O, wat waren ze geschrokken van Zijn woorden. Ze wisten niet dat het zo moeilijk was om in het Koninkrijk van God te komen. Zij volgden toch immers Jezus! En toen zei de Heiland nog: 'let erop discipelen, want veel mensen die denken dat ze de eersten zijn die de hemel binnengaan. Zij zullen de laatsten zijn en mensen die helemaal niet zo goed hebben geleefd, maar tenslotte toch in de Heere Jezus zijn gaan geloven, die zullen de eersten zijn.' Hoe moeilijk is dit toch allemaal. De Heere Jezus weet wel dat Zijn discipelen het moeilijk vinden. Daarom vertelt Hij een verhaal.

Een verhaal wat iedereen kan begrijpen, je ziet het zo voor je ogen gebeuren. Met dat verhaal wil de Heere Jezus laten zien dat Hij een 'Goede Meester' is. Een verhaal waarin Hij laat zien hoe het toegaat in het Koninkrijk van de hemel. Luister maar.

DE HEER VAN DE WIJNGAARD

Ooit was er belangrijke heer die een prachtige wijngaard bezat. In het vlakke veld of op de berg-helling stonden rijen wijnstokken geplant. Een prachtig gezicht. Aan de wijnstokken zaten veel heerlijke, rijpe druiven. Maar wat een werk in zo'n wijngaard. Dat wist de heer ook wel. Dat werk kon hij nooit alleen af daar had hij arbeiders bij nodig. Knechten die hem hielpen.

OP ZOEK NAAR ARBEIDERS

Daarom gaat de heer op pad. 's Morgens vroeg als het nog maar net licht begint te worden, gaat hij op weg naar de markt. Maar hij is niet de enige die zo vroeg in de morgen op pad is gegaan. Ook de arbeiders zijn vroeg opgestaan om naar de markt te gaan. Zij hopen dat er voor deze dag wat werk voor hen te doen is, dat ze zich kunnen verhuren als knecht om zo wat geld te verdienen. De heer is er al gauw uit. Arbeiders genoeg op de markt vandaag. Hij stapt op een groepje mannen af en gaat met hen in gesprek. 'Willen jullie vandaag in mijn wijngaard werken?' Nou, dat willen de arbeiders wel. Wat een geluk, ze staan nog maar net op de markt en nu hebben ze zich al verhuurd. Voor een hele dag dat betekent voor een hele dag loon, een hele penning! Dat is een prima loon. Afgesproken dan. Zo gaan de arbeiders aan de slag. Al snel is het voor de heer duidelijk, hoe hard deze arbeiders ook werken, ze zullen het werk voor vandaag lang niet afkrijgen. Daarom gaat hij om negen uur opnieuw naar de markt. Gelukkig staan er nog arbeiders. Niemand heeft hen vandaag gehoord. Dat betekent dat ze deze dag ook helemaal niks zullen verdienen. Daarom zijn de arbeiders wat blij als de heer ook hen inhuurt. 'Ook jullie kunnen in mijn wijngaard gaan werken en ik zal jullie geven wat eerlijk is.' Wat is dat dan? Nou, dat zal dan wel iets minder dan een dagloon zijn, het is immers al negen uur. Maar hoeveel het precies is, dat weten de arbeiders niet. In ieder geval hoeven ze niet de hele dag werkeloos op die markt te staan. In ieder geval is er vandaag verdienste. Ook zij gaan snel aan het werk. Twee groepen arbeiders zijn hard aan het werk, maar de heer ziet het al, het werk is veel te veel. Daarom gaat hij nogmaals naar de markt. Inmiddels is het twaalf uur in de middag geworden. De halve dag is al voorbij. Maar nog steeds staan er werkeloze arbeiders op de markt. Niemand die hen vandaag nodig had. Of waren ze te laat op de markt. Wie zal het zeggen? Ook zij gaan aan het werk in de wijngaard van de heer.

En de betaling? 'De heer heeft gezegd: 'ik zal jullie geven wat rechtvaardig is.' Nog maar net is de derde groep aan het werk gegaan of de heer gaat weer op pad. Nog meer arbeiders zijn nodig. Maar het is al drie uur in de middag! En ook nu komt hij weer terug met arbeiders. De dag begint al op te schieten als de heer besluit voor de laatste keer naar de markt te gaan. Vijf uur in de middag. Heeft dat nog zin dan? Zullen er nu nog arbeiders op de markt staan? Dat heeft toch geen enkele zin meer? Maar jawel hoor, ook nu staan er nog werkeloze arbeiders op de markt. De hele dag gestaan voor niks! De heer loopt naar hen toe en vraagt: 'waarom staan jullie hier de hele dag niks te doen, werkeloos?' 'Heer', antwoorden de mannen, 'er is niemand die ons ingehuurd heeft.' Geen werk, geen geld, geen eten vandaag. 'Gaan jullie ook maar naar mijn wijngaard', zegt de heer, 'en ik zal jullie geven wat eerlijk is.' Eerlijk?! Nou, dat zal dan niet veel zijn voor één uurtje werk, denk je wel? Maar beter wat dan niks. Zo zijn er tenslotte op het laatst van de dag vijf groepen arbeiders hard aan het werk in de wijngaard van de heer. Nog even en de zon zal achter de bergen zakken en de dag zal ten einde zijn.

DE UITBETALING

Dan roept de heer zijn rentmeester. De man die over het geld gaat. 'Roep de arbeiders en betaal ze uit. De dag is ten einde. Begin bij de laatste groep.' De rentmeester heeft de opdracht goed gehoord. Hij weet precies wat zijn heer wil. Al snel komen de arbeiders aangelopen. Met hun hoofden nat van het zweet en hun handen zwart van het stof staan ze in de rij bij de rentmeester. Voorop de mannen die het laatst de wijngaard ingegaan waren. Moe? Wie zal het zeggen, zij hebben maar een uurtje gewerkt! De rentmeester steekt zijn hand in de geldzak en de eerste man wordt uitbetaald. Eén penning! Eén penning? Een dagloon? Hoe is 't mogelijk? Zij hebben maar één uurtje gewerkt en krijgen een heel dagloon? Is dat wat de heer bedoelde toen hij zei: 'ik zal jullie geven wat eerlijk is?' Blij verrast stapt de man weg. Niet verdiend, toch gekregen! De volgende komt... ook hij krijgt een penning. Zo gaat de lange rij één voor één langs. En iedere arbeider krijgt hetzelfde loon, één penning. Dan is de laatste groep mannen aan de beurt. De mannen van het eerste uur. Zij die de hele dag aan het werk zijn geweest. De eerste man staat vol verwachting bij de tafel. Als al die andere arbeiders al één penning ontvangen voor hun werk, wat zullen zij dan wel niet krijgen die al vanaf de vroege morgen aan het zwoegen zijn in de wijngaard? Weer gaat de hand van de rentmeester de geldzak in en hij legt één penning voor de arbeider neer. Eén penning maar? Teleurgesteld kijkt de man naar het geld. Dat is niet eerlijk!

Hoe kan hij, die die wel tien keer zolang gewerkt heeft als de laatste mannen, nu hetzelfde ontvangen? Maar rustig gaat de rentmeester door. Tenslotte zijn alle arbeiders uitbetaald. Allemaal één penning.

MORRENDE ARBEIDERS

Boos stappen de arbeiders van het eerste uur op de heer af. Hoe oneerlijk is dat! Zij hebben de hele dag gewerkt, gezwoegd, geploeterd, onder de hete zon en zij hebben geen cent meer gekregen dan de mannen die een uurtje geleden nog van de markt kwamen. Dat kun je toch niet eerlijk noemen? Ze roepen het de heer toe: 'die laatste mannen hebben maar een uurtje gewerkt en u heeft hen net zoveel uitbetaald als ons. Wij, die de hele dag in de hitte hebben staan zwoegen. Mannen van het eerste uur. Dat is toch niet eerlijk?'

ANTWOORD VAN DE HEER

Zo zij durven. Zo praat je toch niet tegen een heer? Maar de heer is niet eens boos. Hoor maar wat hij zegt: 'vriend, ik doe u toch geen onrecht? Wij hadden toch met elkaar afgesproken dat jullie voor één penning, een dagloon, de hele dag in mijn wijngaard zouden werken? Neem dan uw loon en vertrek. Ik wil aan hen die later kwamen hetzelfde geven als aan u. Of vindt u het niet goed dat ik met mijn geld doe wat ik wil? Bent u misschien jaloers, omdat ik óók goed ben voor anderen?' De arbeiders hebben er niet veel meer op te zeggen. Inderdaad, de heer heeft hen geen onrecht aan gedaan. Zij hadden inderdaad afgesproken dat ze voor één penning de hele dag zouden werken. Ze waren maar wat blij met die afspraak geweest. Zij hadden voor die dag werk, geld en dus eten. En ja, de heer mag doen met zijn geld wat hij wil. Het is tenslotte van hem! Maar ja, zij dachten toen zij de uitbetaling zagen dat zij wel meer beloond zouden worden. De arbeiders begrijpen dat zij zwijgen moeten. Die heer is eerlijk geweest, maar zij hadden meer verwacht, zij waren immers ijveriger dan al die anderen, zij hadden de eerste keer al geluisterd toen de heer arbeiders riep, zij hadden veel langer gewerkt. En toch betaalde de heer hen allen evenveel uit. Verdiend? Nee, gekregen.

WAARSCHUWING

Aandachtig hebben de discipelen geluisterd. Ingekwild zeg. Ook dit is weer iets waar ze heel hard over moeten nadenken. En dan zegt de Heere Jezus nogmaals de woorden: 'zo zullen de laatsten de eersten zijn en de eersten de laatsten. Wie denkt dat hij het Koninkrijk van de hemel kan verdienen, zit er naast. In het Koninkrijk van de hemel gaat het heel anders dan hier op de aarde. In het Koninkrijk van de hemel gaat het er niet om hoeveel je verdient, hoe ijverig je bent.

Het gaat er om: ga je als God je roept? Volg je Hem na? 'Want', zegt de Heere Jezus, 'veel mensen zijn geroepen, maar weinig zijn gevolgd.' In het Koninkrijk van de hemel kom je alleen uit genade! Dat bidden we toch ook, 'niet omdat we het verdienen maar uit genade, om Jezus' wil!'

VERWERKING

- Kom terug op de luistervraag. Welke belangrijke dingen heb je gehoord over de heer?
- Op wie lijkt de heer?
- Doe het woordzoekersspel. Laat de kinderen de woordzoeker maken. Maak er een wedstrijdje van. Tenslotte beloont u alle kinderen gelijk. Bijv. met een muntdropje. Begin bij de verliezers (zie website B1.31).
- Op welke manier past dit bij het Bijbelverhaal?
- Op welke manier kun je toch blij zijn dat we allemaal een beloning hebben ontvangen?
- Waarom is het Koninkrijk van de hemel zo heel anders? Wij verdienen niets en krijgen alles!
- Waarom zeg je aan het einde van het bidden vaak: 'niet omdat wij het verdienen, maar uit genade om Jezus' wil?'